

TÌNH HÌNH GÂY HẠI VÀ MỘT SỐ ĐẶC ĐIỂM SINH HỌC CỦA LOÀI SÂU CUỐN LÁ ĐÀU ĐEN (*Herpetogramma* sp.) HẠI CÂY TRÔM (*Sterculia foetida* L.) TẠI NAM TRUNG BỘ

Nguyễn Văn Thành, Lê Văn Bình, Nguyễn Quốc Thống và Nguyễn Hoài Thu

Trung tâm Nghiên cứu Bảo vệ rừng, Viện Khoa học Lâm nghiệp Việt Nam

Từ khóa: Cây Trôm, sâu
cuốn lá đầu đen, đặc
điểm sinh học

Keywords: *Sterculia
foetida*, black - headed
leaf - folder, biological
characteristics

TÓM TẮT

Loài sâu cuốn lá đầu đen được xác định là loài *Herpetogramma* sp. thuộc phân họ Spilomelinae, họ Bướm cỏ Crambidae, bộ Cánh vảy Lepidoptera. Đây là loài sâu hại lần đầu tiên được ghi nhận gây hại trên cây Trôm tại Việt Nam. Tỷ lệ bị hại trung bình từ 31,37 - 43,51%, mức độ bị hại trung bình từ 0,9 - 1,44 (đối với rừng dưới 5 năm tuổi); tỷ lệ và mức độ bị hại trung bình tương ứng từ 27,43 - 30,93% và 0,74 - 0,9 (đối với rừng trên 5 năm tuổi). Trưởng thành có cơ thể có màu vàng nhạt, mắt kép màu đen nhạt, râu đầu hình sợi chỉ dài từ 1,22 - 1,38 mm. Phía trên phần ngực, bụng và cánh có màu vàng nhạt, cánh trước và sau có các dải đường màu đen nhạt. Trứng có hình bầu dục, dài 0,7 mm, rộng 0,5 mm. Sâu non bao gồm 6 tuổi: sâu non tuổi 1 thường gây hại lá non, các tuổi sâu non 3, 4, 5 ăn mạnh hơn, sang tuổi 6 sâu ít hoạt động hơn, giai đoạn tiền nhộng có màu trắng vàng, đầu màu nâu đen. Nhộng có màu vàng nâu.

Damage status and some biological characteristics of *Herpetogramma* sp. damaging *Sterculia foetida* in South central, Vietnam

This is the first record of black - headed leaf - folder *Herpetogramma* sp. (Lepidoptera: Spilomelinae) damaging *S. foetida* plantations in South central, Vietnam. The average damage incidence from 31.37% to 43.51%, the average damage index was from 0.9 - 1.44 in under 5 years old plantations; The average damage incidence and damage index in over 5 years old plantations were lower, from 27.43% to 30.93% and 0.74 to 0.9, respectively. Adults are pale yellow in color, with pale black double eyes. The antennae are filiform in shape with 1.22 to 1.38 mm length. Above the chest, abdomen and wings are pale yellow, the front and rear wingspan have three pale black lines. The eggs are oval and white when first laid. They measure approximately 0.7 mm in length and 0.5 mm in width. The larvae included 6 age stages: The first instar larvae usually feed on young leaves, the 3, 4, 5 instar larvae eat stronger, the final instar larvae is less active, pre - pupa stage is white yellow, with brown - black head. Pupal are yellow brown in color.